

12. 1. 2004

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Experti: Vstup do unie Čechům pomůže, musí se však snažit

Vstup do Evropské unie podle ekonomů České republiky pomůže, musí se však snažit využít možnosti, jež EU nabízí. Ekonomika by měla zrychlit, česká měna bude silnější, do země přijde více zahraničních investic a objeví se nová pracovní místa. Podle ekonomů bude záležet především na Čechách, jak využijí výhody, které jim členství v EU přinese.

Českým firmám se otevrou nové trhy s miliony spotřebitelů. Zároveň však vzroste konkurence a nepřipravené firmy padnou, dodávají ekonomové. Zejména potravinářské firmy nemají peníze na splnění náročných unijních předpisů. Společnosti již navíc nemohou počítat se stejnou podporou od vlády jako dosud. Pomoc budou nově schvalovat i bruselští úředníci, kteří již nyní zkoumají podporu Tříneckým železárnám.

Z evropských fondů může ČR v letošním roce získat až 25 z více než 80 miliard korun, které nám unie do roku 2006 vyhradila. Do Bruselu letos půjde asi 20 miliard Kč. Na peníze se mohou těšit především chudé regiony, bývalé průmyslové oblasti poničené těžbou, kraje trpící vysokou nezaměstnaností a zemědělské oblasti, přes dvě miliardy korun může získat i bohatá Praha.

Na projekty Brusel přispívá 50 až 75 procenty, zbytek musí uhradit česká strana. Češi musí počítat také s tím, že část prostředků budou muset vrátit kvůli různým chybám. Odborníci varují, že na spolufinancování nemusí být dostatek peněz a státu i obcím prý hrozí další zadlužování. Na nedostatek peněz spoléhají české banky, které si od strukturálních fondů slibují nové úvěry za desítky miliard korun.

Podle skeptiků ČR letos mnoho unijních peněz nezíská. Optimisté oponují, že je země připravená díky předvstupním programům Phare, Ispa a Sapard.

Zatím stále není jasné, do kterých zemí budou moci Češi v květnu vyjet za prací. Některé země si vymohly až sedmileté období, ve kterém budou svůj pracovní trh chránit. Kromě sousedního Německa chystají omezení také Rakousko, Francie, Belgie nebo Finsko. ČR může přijít s odvetou a vláda to nevyklučuje. Podle expertů jsou taková opatření důkazem toho, že v EU je více výjimek než pravidel. Otevřené dveře mají Češi v Irsku, Británii a Švédsku, Nizozemsko a Itálie se stále rozhodují.

Češi pracující v jiných zemích unie budou mít právo na stejné podmínky jako místní lidé. Bude se jich týkat tamní minimální mzda, předpisy o pracovní době nebo dovolené a prací jim vznikne nárok na důchod a na podporu v nezaměstnanosti.

Vstup do EU by měl pomoci také českým zemědělcům a na jejich pole by z Bruselu mohly směřovat miliardy korun. EU jim však dá mnohem méně než současným členům a česká vláda bude další prostředky rolníkům vyplácet z vlastní kapsy. Také zemědělci budou čelit větší konkurenci a dovoz zahraničních potravin prý prudce vzroste. Receptem na úspěch je podle odborníků ekologická produkce, kvalitnější potraviny, speciality a dobrá reklama.

Ve stavebnictví porostou investice, konkurence, ale i ceny. Vstup do EU bude znamenat také více aut

a kamionů na českých silnicích. Resort dopravy věří, že větší konkurence v EU přinese lidem levnější dopravu, dopravci s tím však nesouhlasí.

Vůči ostatním unijním zemím ČR zruší poslední zbytky cel. Zlevní tak například víno i jiné zboží, státní kasa však jen letos přijde o tři miliardy korun. Dražší naopak bude některé zboží z Asie, například elektronika, kola, zapalovače nebo oblečení. Více spotřebitelé zaplatí i za exotické oříšky.

Vznikem systému Intrastat se radikálně změní statistika zahraničního obchodu. Spotřební daně budou nově vybírat celníci. Stát jich i přesto propustí téměř 2400, část z nich najde práci na jiných úřadech.

Bankám, pojišťovnám a fondům bude ke vstupu do ČR stačit jen registrace, odborníci však mnoho nových společností nečekají.

Kvůli vstupu musela vláda udělat změny v daních. Zdražilo telefonování, internet a cigarety, od května dají lidé více i za kadeřníka, čistírny nebo opravy obuvi. Zlevnit by naopak mohly cukrovinky, káva a čaj. Vláda zvýšila i ceny pohonných hmot a alkoholu, to však po ni EU nevyžadovala.

Kabinet musí dále pracovat na reformě veřejných financí a snižovat výši ročních schodků rozpočtu, jinak bude ohroženo přijetí eura. S tím centrální banka i vláda počítají v letech 2009 až 2010.